

Modulaire opleiding

Postgraduaat Verpleegkundige gespecialiseerd in Palliatieve Zorg

Deze opleiding is op maat van **verpleegkundigen** die in hun dagelijkse praktijk patiënten met palliatieve zorgnoden begeleiden.

Na deze opleiding kan een verpleegkundige als gespecialiseerd verpleegkundige de totaalzorg opnemen voor een palliatieve patiënt en zijn naasten, in overleg met het multidisciplinair team.

De basisopleiding palliatieve zorg (aangeboden door de netwerken palliatieve zorg) hoef je niet vooraf gevolgd te hebben, al is deze brede basisopleiding warm aanbevolen.

Alle vorming wordt gegeven en begeleid door verpleegkundigen, psychologen en artsen met expertise in palliatieve zorg. Ze hebben een ruime ervaring in de praktijk van palliatieve thuiszorg, supportteams, eenheden en dagcentra.

We maken gebruik van een **combinatie van verschillende leermethodes**: e-learning, presentaties, casuïstiek, moreel beraad, simulatie,...

Module 1: Symptoomcontrole in palliatieve zorg: de kunst van het balanceren (10SP)

Deze module van 6 dagen is specifiek voor verpleegkundigen die in hun dagelijkse praktijk patiënten met palliatieve zorgnoden begeleiden. Je kan je aan **nauwgezette en grondige informatie over symptoomcontrole in de palliatieve fase** verwachten.

In deze module gaan we in op fysieke symptomen, hun mogelijke oorzaken en de behandeling ervan in palliatieve en terminale zorg.

Volgende topics komen uitgebreid aan bod:

- observeren, meten en behandelen van de verschillende soorten pijn
- ademhalingsmoeilijkheden
- gastro-intestinale stoornissen
- delier en koorts
- vocht- en voedseltoediening in de laatste levensfase, vermoeidheid en hik
- palliatieve sedatie en terminale zorg in de stervensfase
- euthanasie

Vanuit de concrete etiologie en behandeling wordt aandacht besteed aan de ethische aspecten en de communicatie met de patiënt, de naaste omgeving en de andere hulpverleners.

De leerinhouden van de navorming worden toegepast op concrete casussen, die door de cursisten ook zelf kunnen worden aangebracht.

Na deze opleiding kun je als verpleegkundige:

- De symptomen van de patiënt observeren en opvolgen
- Advies geven over het behandelen van de symptomen
- Communiceren met de arts en andere zorgverleners
- Communiceren met de patiënt en de mantelzorgers

Module 2: Rouwzorg, contextuele zorg en vroegtijdige zorgplanning (10SP)

Partim 1: Vroegtijdige zorgplanning

Vroegtijdige zorgplanning werd oorspronkelijk eerder beperkt tot het invullen van wilsverklaringen. Nu is het steeds duidelijker **dat vroegtijdige zorgplanning een proces is met continue bijsturing en overleg.**

Verschillende gesprekken met de betrokken patiënt zijn noodzakelijk, maar hoe begin je concreet aan een gesprek? Welke vragen stel je om het gesprek verder te laten gaan? Welke onderwerpen moeten zeker aan bod komen? Hoe ga je om met weigering of weerstand? Hoe sluit je het gesprek af?

Deze vorming beoogt je zelfzeker te maken om het vroegtijdig zorgplanningsgesprek concreet aan te gaan. Je leert technieken om de dialoog met je patiënt te voeren. (waar, wanneer, hoe,...)

De vorming wordt opgevat als een praktische training: interactief en met rollenspel en simulaties a.d.h.v. casussen.

Partim 2: Contextuele zorg

De confrontatie met een levensbedreigende ziekte van een familielid heeft een grote impact op families. Het doet mensen beseffen dat het tijd is om te doen wat anders voorgoed ongedaan zou blijven. Er ontstaan mogelijkheden om elkaar te herwaarderen. Palliatieve zorg kan soms helpen om de balans tussen familieleden weer in evenwicht brengen.

De contextuele benadering biedt hulpverleners mogelijkheden om deze kansen optimaal te benutten. Dialoog en verbinding zijn daarbij cruciaal. Volgende thema's komen in het bijzonder aan bod: het stimuleren van de **dialoog**, het gebruik van **verbindende taal**, het aanspreken van hulpbronnen, het organiseren en begeleiden van **familiebijeenkomsten**, het gebruik van genogrammen, het concept **meerzijdige partijdigheid** en het zelfbewustzijn van de hulpverlener. De workshop omvat enkele theoretische uiteenzettingen als situering maar de nadruk ligt op het actief inoefenen. We maken gebruik van ervaringsuitwisseling en de inbreng van casussen.

Partim 3: Rouw

In dit onderdeel gaat de lesgever in op verschillende aspecten van rouw, met aandacht voor de basisprincipes, rouw bij ouderen en rouw bij de hulpverlener.

Basisprincipes. We bespreken nieuwe wetenschappelijke inzichten betreffende rouw en rouwzorg. Wat is rouw en wat zijn de uitingsvormen? Welke signalen of gedrag wijzen op gecompliceerde zorg? Hoe gaan hulpverleners om met rouwende mensen? Welke zorg bestaat er voor rouwenden?

Rouw bij ouderen. Hoe uiten ouderen rouw? Waarop moeten wij als hulpverlener letten? Vertrekkend vanuit een theoretisch kader gaan we dieper in op een gepaste omgang met deze kwetsbare groep.

Rouw bij de zorgverlener. Wat doet het verlies van cliënten of patiënten met ons als hulpverlener? Hoe komt het dat mijn collega op een andere manier reageert dan ik? Wat hebben wij nodig om ons werk in de zorg verder te kunnen zetten?

Module 3: Klinisch redeneren, ethisch redeneren en evaluatie (10SP - enkel mee te volgen als module 1 én 2 al afgerond werden)

Partim 1: Klinisch redeneren in palliatieve zorg

Verpleegkundigen kunnen het verloop van specifieke gezondheids- en welzijnsproblemen van palliatieve patiënten gunstig beïnvloeden. Dat kan alleen als ze deze problemen tijdig inschatten en verbanden kunnen leggen tussen de verschillende problemen en de wisselwerking die deze op elkaar hebben. Klinisch redeneren bij palliatieve patiënten wordt in het beroepsprofiel verpleegkunde expliciet genoemd als belangrijke vaardigheid om dit doel te bereiken. Deze module biedt de kennis die verpleegkundigen nodig hebben om, samen met de patiënt, de mantelzorger en andere zorgverleners, kritische besluiten te nemen in alle stappen van het zorgproces.

Klinisch redeneren (model van Bakker) vertrekt vanuit ICF (international classification of function) **en bekijkt de gezondheidstoestand van de persoon vanuit verschillende invalshoeken** (anatomisch-fysiologisch, functioneren, maatschappelijke factoren, persoonlijke factoren,...). Vanuit de oriëntatie op de situatie bespreken we het klinisch beeld, de nood aan bijkomende informatie, het bepalen van het klinisch beleid en inschatten van het verloop. Tot slot evalueren we de zorg op het vlak van patiëntveiligheid, morele dilemma's en kwaliteit van zorg.

Partim 2: Zorg-ethiek, morele veerkracht en moreel beraad

In deze opleiding wordt een theoretisch basiskader m.b.t. ethiek in de zorg, morele veerkracht en moreel beraad aangereikt. Door het actief inoefenen van enkele methodieken verwerft men basisvaardigheden in ethische reflectie.

Thema's:

- Algemene begrippen en achtergrond
- Focus op zorgethiek
- Morele stress, morele veerkracht en morele moed.
- Gesprek over morele vraagstukken
- Methodieken moreel beraad : Utrechts stappenplan en Zorg-ethische methode.

Partim 3: Klinisch redeneren, ethisch reflecteren en simulaties (inclusief afsluitende evaluatie)

Tijdens **klinisch redeneren** denken we op een gestructureerde manier na over realistische praktijkcasussen. Tijdens de **simulaties** gaan we over tot professioneel handelen in een realistische en veilige omgeving. Simulatie-patiënten en mantelzorgers (acteurs) helpen ons hierbij.

Na de simulatie is er ruimte voor een uitgebreide debriefing waarbij de verschillende aspecten van de simulatie besproken worden. De simulaties zijn ervaringsgericht. We houden rekening met de professionele achtergrond van de cursisten om diverse casussen aan te bieden.

Tot slot volgt de **evaluatie** waarbij een casus wordt voorbereid volgens de stappen van klinisch redeneren en tijdens een mondelinge toetsing wordt toegelicht.

Opleidingsprogramma

Max. 15-20 deelnemers

Voorjaar 2021 – 4 maanden

	LESDAGEN	INHOUD
	MODULE 1	6 lesdagen (lesdagen 6u – 9u-16u) (Dr. G. Verhelst en V. Coupez)
14/01/2021	1.1	Inleiding - Basisprincipes van palliatieve zorg - opleidingsprogramma en afspraken
28/01	1.2	Pijn: diagnose en behandeling
11/02	1.3	ademhalingsmoeilijkheden en gastro-intestinale stoornissen
25/02	1.4	vocht- en voedseltoediening, vermoeidheid en hik
11/03	1.5	de praktijk van Palliatieve Sedatie en van Euthanasie
25/03	1.6	Delier, koorts en de stervensfase (zorgpad stervensfase)
	MODULE 2	6 dagen
22/04	2.1	Vroegtijdige Zorgplanning (V. Coupez en V. Hoste)
29/04	2.2	Vroegtijdige Zorgplanning
20/05	2.3	Contextuele zorg (K. Depuydt)
27/05	2.4	Contextuele zorg
03/06	2.5	Rouw (G. Gobyn)
10/06	2.6	Rouw
	MODULE 3	6 dagen
18/11/2021	3.1	Palliatieve zorg en klinisch redeneren (G. Verhelst en V. Coupez)
19/11	3.2	Klinisch redeneren: casuïstiek
25/11	3.3	Palliatieve zorg: zorg-ethiek, morele veerkracht en moreel beraad (V. Hoste)
26/11	3.4	Moreel beraad: casuïstiek
02/12	3.5	Communicatie + simulatie-onderwijs (V. Hoste en V. Coupez)
03/12	3.6	Het perspectief van de patiënt en de mantelzorger: ervaringsgerichte simulaties
09/12	3.7	Toetsing: klinisch redeneren (schriftelijke voorbereiding en mondelinge toelichting)

Inschrijven

Je kan je voor **module 1** en voor **module 2** afzonderlijk inschrijven.

Het volgen van **module 3** is enkel mogelijk als zowel module 1 als module 2 al gevolgd werden of als er een gelijkaardige opleiding kan worden aangetoond (neem hiervoor contact op met veerle.coupez@howest.be).

Het postgraduaat kan gevolgd worden door **bachelors verpleegkunde**. Als de toetsing positief wordt beoordeeld, ontvangt de cursist een getuigschrift.

Indien de cursist niet wenst deel te nemen aan de toetsing, ontvangt hij een attest van deelname.

Deze opleiding staat ook open voor **HBO5-verpleegkundigen**. Zij ontvangen na het doorlopen van het opleidingstraject een attest van deelname.

Kostprijs:

Module 1 of 2: €650

Module 1 en 2: €1250

Module 3 (enkel als 1+2 gevolgd werden): €150

Gehele traject: €1400

Inbegrepen in de kostprijs:

Catering (koffie/thee en lunch), syllabus, materiaal voor de simulaties, parkeerkaart

Indien je een factuur wenst, dan geef je deze gegevens in op het moment dat je je registreert voor de opleiding via <http://webreg.howest.be>.

Indien je geen factuur nodig hebt, dan kan betaling via overschrijving op rekening van Howest.

Praktische informatie hierover ontvang je na registratie voor de opleiding via <http://webreg.howest.be>.

Locatie:

De lessen gaan door in Howest, campus Brugge Station, Rijselstraat 5.

Parkeren kan op de parking van Howest, Rijselstraat 1.

Vlaams opleidingsverlof:

De opleiding is geregistreerd in de opleidingsdatabank Vlaanderen en erkend voor Vlaams opleidingsverlof. Het registratienummer van de opleiding is **ODB-1000875**.

Meer info vind je op <https://www.vlaanderen.be/opleidingsdatabank> of <https://www.vlaanderen.be/vlaams-opleidingsverlof>